

Fondi për të Drejtën Humanitare Kosovë
Fond za humanitarno pravo Kosovo
Humanitarian Law Center Kosovo

TAKOZVANÁ 'JAMÁ ZA SMEČE'

ORAHOVAC

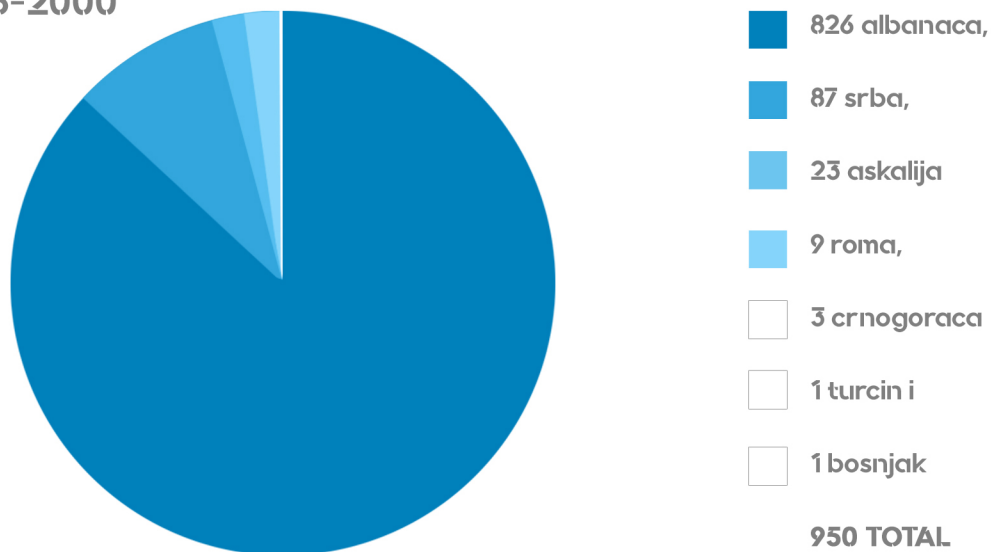

TAKOZVANA „JAMA ZA SMEĆE“

ORAHOVAC

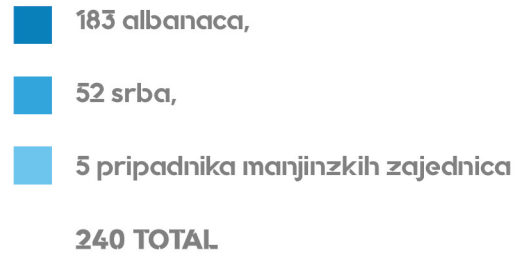
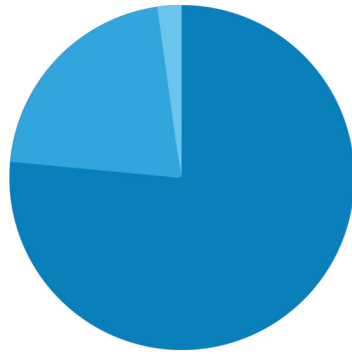
Opština Orahovac/Rahovec predstavlja jedan od najpogođenijih regiona na Kosovu, kao posledica rata koji se odigrao tokom 1998-1999. Tokom 90-ih, tamo je živelo oko 60.000 stanovnika, od kojih su Albanci činili većinu, sa preko 90%. U periodu od 1998 - 2000. godine u ovoj opštini je život izgubilo i/ili nestalo 950 ljudi. Od ovog broja, 826 Albanaca, 87 Srba, 23 Aškalija, 9 Roma, 3 Crnogoraca, 1 Turčin i 1 Bošnjak.

1998-2000

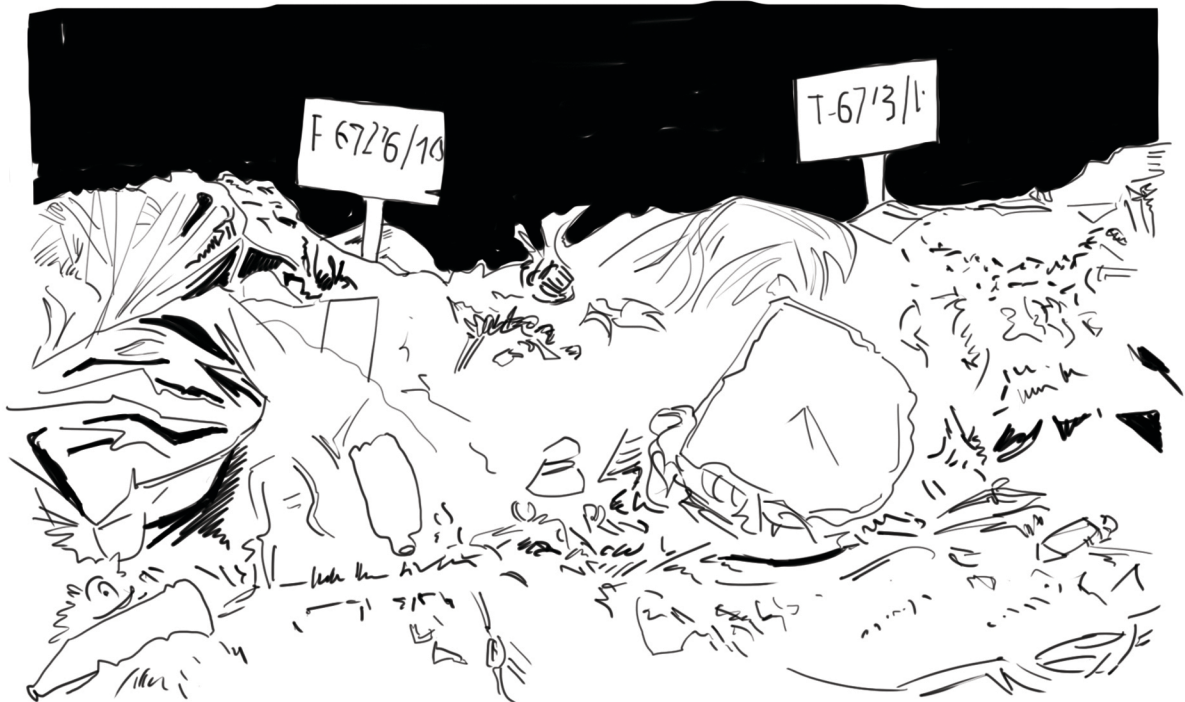

Opštinu Orahovac/Rahovec obeležio je veliki broj žrtava čak i tokom 1998. godine. Tokom ove godine u ovoj opštini je ubijeno i/ili nestalo 240 ljudi. Od njih, 183 Albanaca, 52 Srba, 4 Roma i 1 Crnogorac.

1998

Žrtve su prevashodno činili nenaoružani civili, odnosno 186 civila, koji su pogubljeni na različitim mestima i okolnostima, a zatim su njihova tela zakopana na različitim lokacijama, bilo od strane njihove porodice kad god je to bilo moguće ili od strane odnosnih opštinskih institucija iz tog vremena. Najveći broj žrtava koje su sahranile opštinske strukture sahranjen je na takozvanoj „Jami za smeće“.

Jama se nalazila odmah iza muslimanskog groblja grada Orahovca/Rahovec i predstavljala je prostor na kome se dugo vremena odlagao razni otpad koji je pretvoren u ilegalnu deponiju smeća. Tokom 1998. godine na ovom prostoru su zakopavana tela Albanaca koje su pogubile srpske snage.

Dana 17. jula 1998. godine, snage Oslobodilačke vojske Kosova ušle su u Orahovac/Rahovec i počela su borbena dejstva između njih i srpskih oružanih snaga. Večeri 18. jula 1998. godine, srpske specijalne policijske snage Stanice Prizren stigle su u grad Orahovac/Rahovec. Sutradan, 19. jula, rano ujutru, specijalne policijske snage počele su da ulaze u kuće albanskih meštana - da ih pretresaju, traže oružje, pucaju na sve strane, bacaju ručne bombe u podrum, pljačkaju i pale kuće. S druge strane, pripadnici 549. motorizovane brigade bombardovali su grad iz pravca sela Landovica/Landović i Rogovo/Rogovë.

Ova akcija specijalne policije trajala je do 22. jula 1998. godine kada je ona ponovo preuzela kontrolu nad gradom a tokom ove akcije 79 albanskih civila iz grada Orahovca/Rahovec je streljano u svojim kućama, na ulici, na radnim mestima i slično. Nakon streljanja, policijske snage su naredile opštinskim strukturama da odnesu tela žrtava i zakopaju ih na mestu zvanom „Deponija“. Žrtve su sahranjivane individualno, jedna po jedna, a na jedan broj ovih grobova postavljene su drvene table sa imenom žrtve ili identifikacionim brojem, ali su se zbog neprestanog iskopavanja bagerom, ove identifikacione table mešale sa smećem koje se tu nalazilo. Stoga su ova groblja više ličila na prostor za odlaganje otpada nego na groblje.

Tadašnji portparol srpske policije, pukovnik Božidar Filić, u intervjuu za CNN, datom avgusta 1998. godine, negirao je da je ovaj prostor predstavljao mesto za odlaganje otpada, aludirajući da je neko kasnije napravio nered i naglašavajući da su tela tamo zakopana zbog blizine muslimanskog groblja. S druge strane, pukovnik Filić je izjavio da su žrtve sahranjene na tom prostoru bili „teroristi“ koji su ubijeni tokom borbenih dejstava i da nisu civilne žrtve, kako aludiraju kosovski Albanci. Međutim, ovo je demantovano već u avgustu 1998. godine kada su se na nekim od postavljenih identifikacionih tabli našla imena civila, kao što je slučaj Sabrije Mullabazi, 90-godišnjakinje koja je streljana u svom dvorištu, a zatim zakopana na Deponiji.

Tela žrtava sahranjenih na ovom prostoru identifikovana su i ponovo zakopana u različitim periodima. Jedna grupa istih identifikovana je neposredno po završetku rata, oktobra 1999. godine, dok je jedan broj drugih žrtava identifikovan i ponovo sahranjen u periodu 2005-2007. Sva tela identifikovana u ovom prostoru ponovo su sahranjena na muslimanskom groblju grada Orahovca/Rahovec.

TAKOZVANA „JAMA ZA SMEĆE“

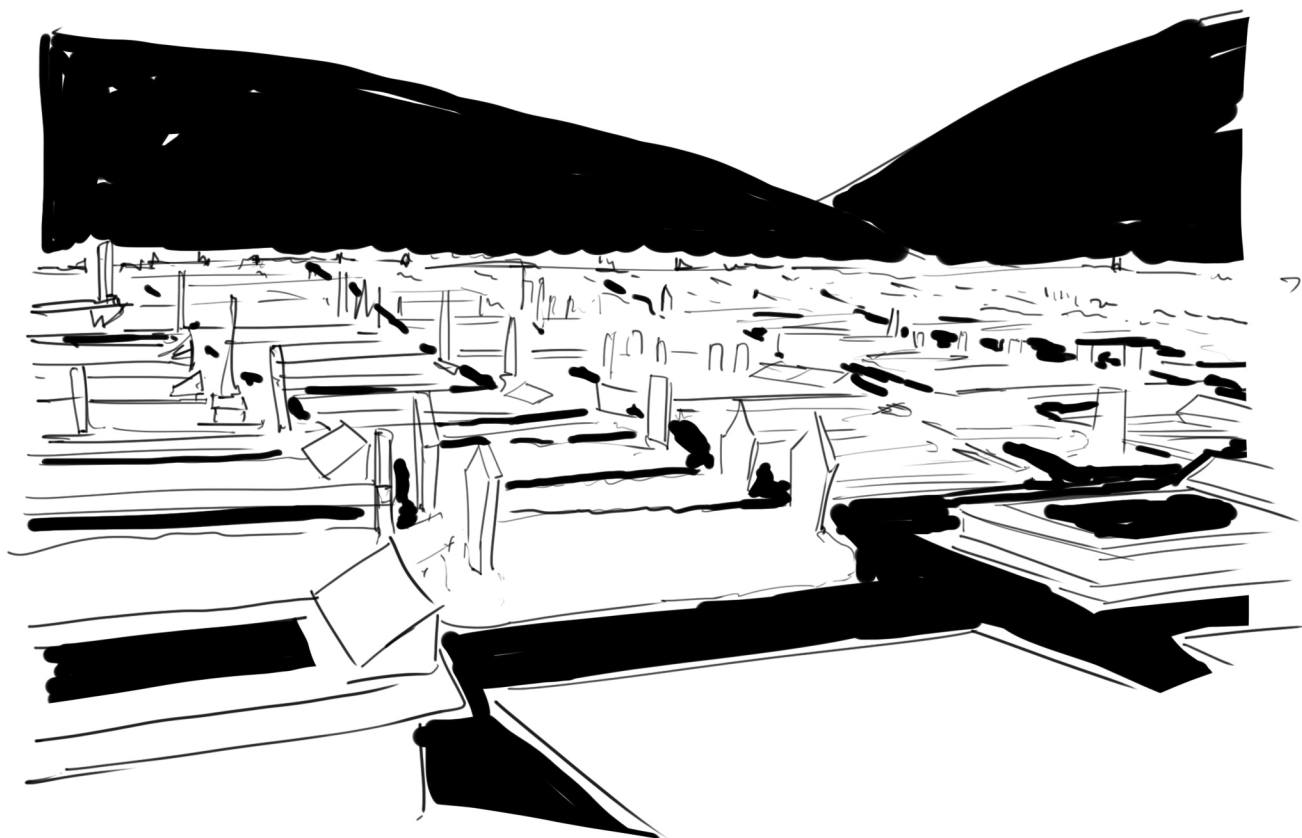
ŠTA JE NEKADA BILA?

Deponija je predstavljala prostor u blizini muslimanskog groblja grada Orahovca u koju su stanovnici tog područja bacali otpad različitih kategorija, pre i tokom ratnog perioda 1998-1999.

TAKOZVANA „JAMA ZA SMEĆE“

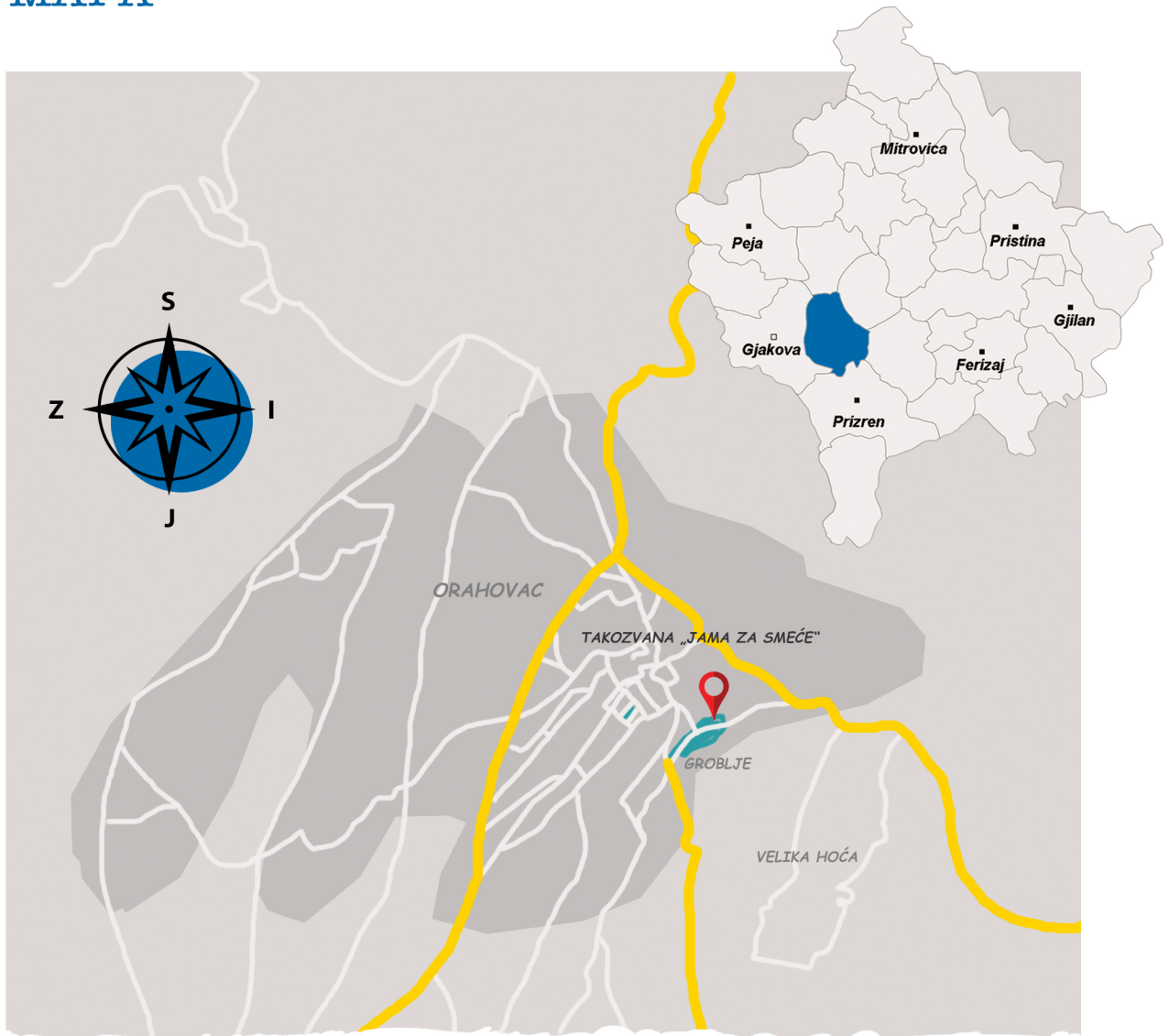
ŠTA JE SADA?

Nakon završetka rata, na području Deponije nije nastavljeno odlaganje otpada i ona je pretvorena u dostojanstveno grobno mesto. Dakle, nakon ekshumacije tela koja su tamo sahranjena 1998. godine, prostor Deponije pridružen je muslimanskom groblju grada Orahovca/Rahovec. Na ovom prostoru do sada nema nikakvih obeležja da se radi o mestu gde su na nedostojanstven način sahranjena tela albanskih civila koji su streljani tokom 1998. godine, na lokaciji na kojoj je u kontinuitetu odlagano smeće.

TAKOZVANA „JAMA ZA SMEĆE“ MAPA

- ULICE GRADA
- MAGISTRALA
- TAKOZVANA „JAMA ZA SMEĆE“

